Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2007

tijdvak 1

economie CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:
1 Regels voor de beoordeling
2 Algemene regels
3 Vakspecifieke regels
4 Beoordelingsmodel
5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).
Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:
1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:
1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B. Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 53 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:
Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.
Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

De goedkoopste auto van Nederland

1 **B**

2 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juiste berekening:
€ 7.498 - € 2.024 = € 5.474

3 **maximumscore 2**
Voorbeeld van een juiste berekening:
De brandstofkosten zijn lager dan de prijs van het treinkaartje.
2 x 35 = 70 km
- 70 : 16,9 = 4,14 liter 1
- 4,14 x € 1,39 = € 5,75 1

Ook goed: (70 : 16,9) x € 1,39 = € 5,76

Opmerking
Andere afrondingen niet fout rekenen.

4 **maximumscore 1**
Voorbeelden van juiste kosten (één van de volgende):
- afschrijving
- houderschapsbelasting/motorrijtuigenbelasting
- verzekering
- onderhoud
- APK

5 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juiste uitleg (één van de volgende):
- Er vindt minder uitstoot van schadelijke stoffen plaats.
- Er wordt minder beslag gelegd op het wegennet.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Hoe gaan we sparen?

6 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat internetsparen voor banken minder arbeidsintensief is / minder papieren rompslomp geeft en daardoor kostenbesparend is.

7 **maximumscore 1**
Ties en Saskia hebben € 3.000 om mee te beginnen, terwijl de minimuminleg bij het spaardeposito € 3.500 is.

8 **maximumscore 2**
Voorbeeld van een juiste berekening:

•	€ 2.250 x 1,25% =	€ 28,13	1
	€ 750 x 1,7% =	€ 12,75	
•	Totaal	€ 40,88	1

Opmerking
Het tweede scorepunt wordt toegekend voor het berekende bedrag vanaf € 28,13 plus de optelling.
Andere afrondingen niet fout rekenen.

9 **A**

10 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist argument (één van de volgende):
- Bij sparen ben je in ieder geval verzekerd van de renteopbrengst.
- Bij sparen loop je minder risico.
- Het spaargeld is eventueel vrij opneembaar.

Begrotingsdiscipline

11 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord (één van de volgende):
- Volksgezondheid, Welzijn en Sport, want ouderen doen vaker een beroep op de (zieken)zorg.
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid, want er is een toenemende rijksbijdrage aan de AOW.

Opmerking
Zonder juiste verklaring geen punt toekennen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

12 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:
Het tekort op de Rijksbegroting bedraagt:
- € 146,7 miljard - € 137,4 miljard = € 9,3 miljard 1
- Dit is (€ 9,3 miljard : € 570 miljard) x 100% = 1,6 % 1

13 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:
- € 570 miljard + 3% = € 587,1 miljard 1
- € 587,1 miljard x 51% = € 299,42 miljard 1

14 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste inkomstenbron (één van de volgende):
- omzetbelasting (BTW) en/of accijnzen door dalende bestedingen
- BPM, consumenten rijden vaak een jaartje langer in hun auto bij weinig vertrouwen/vervangen hun auto minder snel.
- Vennootschapsbelasting, want door minder bestedingen kan de winst van BV's en NV's dalen.
- Inkomstenbelasting, want de winst van zelfstandigen kan dalen.

Opmerking
Zonder juiste verklaring geen punt toekennen.

15 C

16 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste verklaring (één van de volgende):
- Mensen worden minder goed opgeleid (waardoor ze minder productief zijn).
- Docenten worden minder goed opgeleid (waardoor de kwaliteit van het onderwijs afneemt).

Drie Dolle Dwaze Dagen

17 C

18 D

19 C

20 D

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

21 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:

- Dollars kosten: (430 + 30) x € 0,98 = € 450,80 — 1
  Provisie € 2,00
- Totaal € 452,80 — 1

Conclusie: ja

Opmerking
Juiste berekening en onjuiste conclusie: 1 punt

Eigen haard

22 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:
(€ 380/95) x 118 = € 472

23 B

24 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden (één van de volgende):

- bezitsvorming
- meer vrijheid om veranderingen aan de woning aan te brengen
- het kan goedkoper zijn (doordat de hypotheekrente (nog) aftrekbaar is)
- je hebt meer keuzemogelijkheden

25 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:
€ 220.000 x 1,125 + € 20.000 – € 50.000 = € 217.500

26 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:

- 3,6% van (€ 217.500 / 12) = € 652,50 — 1
- netto rentelasten: 70% van € 652,50 = € 456,75 — 1

Opmerking
Als bij vraag 25 een andere uitkomst is verkregen dan € 217.500, met deze uitkomst doorrekenen.

27 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:
Anneke, want het is wettelijk verplicht de transport- en hypotheekakte op te laten maken door een notaris.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Consumptie, productie en milieu

28 **B**

29 **D**

30 **maximumscore 2**

- Argument A kan gebruikt worden door 1 — 1
- Argument B kan gebruikt worden door 1 — 1

31 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juiste berekening:

- Roetuitstoot 0 - 2 jaar: 1 miljoen x 9 gram x 33 = 297 miljoen gram — 1
- Roetuitstoot 6 jaar en ouder: 0,75 miljoen x 18 gram x 26 = 351 miljoen gram — 1

Conclusie: de plaatsing van roetfilters op auto's van 6 jaar en ouder is het meest effectief.

Opmerking
Voor een juiste berekening zonder expliciete conclusie twee punten toekennen.

32 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juiste berekening:

- Ja, dan kost de inbouw 20% van € 1.250 = € 250. — 1
- Dan zal 76% een roetfilter laten inbouwen. Dat is meer dan 75% van de dieselrijders. — 1

Opmerking
Bij onjuiste berekening, maar logische conclusie een punt toekennen.

Vlaktaks

33 **maximumscore 2**

belastbaar inkomen	€ 20.000		
• 1e schijf	€ 16.893	€ 5.811	1
2e schijf	€ 3.107 x 41,95% =	€ 1.303	
• totaal		€ 7.114	1

Opmerking
Het tweede scorepunt wordt toegekend voor het bedrag dat in de 2e schijf wordt berekend plus de optelling.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

34 **maximumscore 1**
€ 50.344 : € 120.000 x 100% = 42 %

Opmerking
Een andere manier van juist afronden ook goed rekenen.

35 **D**

36 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juist argument:
Mensen die meer geld willen verdienen, hoeven dan niet een (in verhouding) groter deel van hun extra inkomsten aan belasting af te dragen.

37 **A**

38 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juiste verklaring:
In gebied A zitten de inkomens die in het huidige systeem minder belasting betalen dan bij de vlaktaks. Zij zouden er op achteruit gaan.

Mag het een beetje minder?

39 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juist antwoord:
het verhogen/versterken van dijken/duinen

40 **A**

41 **B**

42 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juiste verklaring:
Uit informatiebron 10 is te halen dat bij een snelheid van 80 km/u de uitstoot per kilometer daalt, want op landelijke wegen (max. 80 km/u) is er minder uitstoot dan op snelwegen (max. 120 km/u).

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Vraag	Antwoord	Scores

43 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oplossing (één van de volgende):

- Verkeer weren uit de binnensteden: uit de informatiebron blijkt juist in de stad een hoge uitstoot.
- Het nieuwe rijden: gelijkmatig rijden. Hard optrekken zorgt voor veel uitstoot.
- Pak de fiets: vooral in de stad is de uitstoot per kilometer hoog.
- Rekeningrijden: door autorijden duurder te maken zal er minder worden gereden.

Opmerking
Zonder juiste verklaring geen punt toekennen.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 1 juni naar Cito.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.